

SEGREGACJA ODPADÓW BIODEGRADOWALNYCH

Odpady biodegradowalne stanowią bardzo dużą część naszych codziennych odpadów. Są to między innymi tzw. odpady zielone (skoszona trawa, drobne gałęzie krzewów, żywopłotów, liście, chwasty, łęty, kwiaty, kora itp.) oraz resztki kuchenne (resztki żywności, obierki warzyw i owoców, skorupki, fusy z kawy i herbaty, odpady owoców i warzyw itp.). Odpady te można zagospodarować w gospodarstwach domowych (na działkach) poprzez tworzenie kompostowników ,gdzie składane bioodpady będą ulegać biodegradacji.

W odpadach domowych, jakie wytwarzamy nawet do 50% stanowią odpady organiczne, które wrzucamy do pojemników na odpady mieszane lub wyrzucamy byle gdzie. Nie musi i nie powinno tak być. Odpad organiczny może być wykorzystany jako kompost, z pożytkiem dla środowiska i posiadacza ogródka przydomowego i działki uprawnej. **Przygotowanie wartościowego kompostu wymaga jednak odrobiny chęci i spełnienia odpowiednich warunków.**

Co to jest kompostowanie?

Kompostowanie jest naturalną metodą unieszkodliwiania i zagospodarowania odpadów pochodzenia organicznego. Składa się z dwóch głównych procesów: mineralizacji w warunkach tlenowych oraz humifikacji. Podwyższona temperatura, w której zachodzą te procesy (nawet do 70° C) oraz obecność grzybów pleśniowych wytwarzających substancje antybiotyczne, gwarantuje zniszczenie wszystkich mikroorganizmów chorobotwórczych a także nasion chwastów. W efekcie powstaje stabilna substancja próchnicza, która może być stosowana jako nawóz organiczny.

Co możemy kompostować?

Kompostujemy wszystkie substancje organiczne które nie zawierają składników toksycznych a przede wszystkim:

- resztki roślinne,
- chwasty,
- odpady kuchenne,
- popiół drzewny (wprowadza potas),
- torf,
- gnojówkę, obornik, krowieniec,
- skorupki jaj,
- papier (niezadrukowany),
- fusy,
- darni, osady denne z sadzawki,
- liście i skoszoną trawę,
- korę drzew, trociny, drobne lub rozdrobnione gałęzie.

Czego nie kompostujemy:

roślin porażonych chorobami grzybowymi, bakteryjnymi i wirusowymi, związków wapnia (przyspiesza to wprawdzie rozkład substancji organicznych lecz jednocześnie usuwa azot i blokuje rozpuszczalne w wodzie fosforany), materiału niedostatecznie rozdrobnionego, materiałów skażonych metalami ciężkimi, pozyskiwanych np. z okolic dróg o dużym nasileniu ruchu, materiałów wcześniej konserwowanych chemicznie np.: skórki pomarańczy, bananów i innych cytrusów.

Zalety kompostowania:

- zmniejszenie o 30-50% ogólnej ilości odpadów kierowanych na wysypiska
- unieszkodliwienie odpadów pod względem sanitarno-epidemiologicznym
- produkcja kompostu niezbędnego dla zapewnienia urodzajności gleb (w Polsce ok. 60% gleb ma niedomiar humusu).
- proste technologie kompostowania
- niski koszt inwestycji i eksploatacji
- łatwość składowania niewykorzystanego kompostu

Technologie kompostowania

Z technicznego punktu widzenia najprostszą z metod jest kompostowanie w warunkach naturalnych. Do tej grupy metod zalicza się zarówno kompostowanie przygotowanej masy odpadów organicznych w pryzmach na otwartym powietrzu, stanowiące najstarszy system kompostowania, jak i proste kompostowanie w kompostownikach przydomowych. Kompostowanie przydomowe można prowadzić w różny sposób. Tradycyjnie materiały do kompostowania układa się w pryzmach, tworząc warstwy kompostu przegradzane ziemią, zapewniając dopływ powietrza i przewracając go, co jakiś czas. Pełnowartościowy kompost uzyskuje się tą metodą po około sześciu miesiącach.

Kompostowanie w pryzmie

Obecnie na rynku pojawiły się specjalne urządzenia, takie jak kompostowniki drewniane lub małe kontenery z tworzyw sztucznych, które ułatwiają i często przyspieszają przydomową produkcję kompostu. Niewielkie, drewniane kompostowniki przydomowe można również z powodzeniem wykonać samodzielnie .

(Powyżej różne rodzaje kompostowników)

Zachęcamy mieszkańców Gminy do zakładania kompostowników na terenie swoich nieruchomości i wykorzystywania kompostu jako nawozu naturalnego w przydomowych ogródkach.

Przebieg kompostowania

Na dnie układamy 20 cm warstwę połamanych gałęzi o grubości 1-5 cm, najgrubsze układając na spodzie. Następnie nasypujemy warstwę materiału, którego zadaniem będzie pochłanianie wody wymywającej z górnych warstw substancje mineralne. Może to być torf, ziemia ogrodowa, słoma lub częściowo rozłożony kompost. Powyżej układamy warstwy materiału, przekładane ziemią ogrodową, drobno rozkruszoną gliną lub iłem w ilości 5% objętości pryzmy. Dobrze jest dodawać też nieco gotowego kompostu z wcześniejszej pryzmy. Po osiągnięciu wysokości 120 cm (przy dobrym dostępie powietrza), pryzmę okrywamy ziemią lub innym materiałem, profilując ją tak aby woda opadowa ściekała do wnętrza pryzmy. Niektórzy proponują polewać tak przygotowaną pryzmę, gnojówką roślinną z pokrzywy, rumianku i krwawnika. Na zimę, pryzmę okrywamy materiałem izolacyjnym, co umożliwi dalszy rozkład materiału.

Wykorzystanie kompostu

Właściwie dojrzały kompost, poza brunatną barwą, wydziela przyjemny zapach, zbliżony do zapachu próchnicy leśnej. Jego cząstki nie muszą być całkowicie rozłożone. Jedyne, stosując go do kwiatów doniczkowych lub jako komponent do wysiewu nasion, doprowadzamy do pełniejszego rozkładu a następnie przesiewamy na sicie. Do tych zastosowań możemy wymieszać go z piaskiem i gliną w równych ilościach. W ogrodzie, kompost rozprowadzamy na powierzchni gleby w ilości 10 litrów kompostu na 2 m² a następnie mieszamy go z jej górną, ok. 10 cm warstwą. Podczas sadzenia drzew i krzewów, „zaprawiamy” dołki, wsypując kompost na dno. Ziemię, którą zasypujemy bryłą korzeniową, mieszamy z kompostem w stosunku 1:1.